

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXXI. Forma, Causa Formalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XXX.
Fœmina vide Rubr.
Masculus.

Axioma I.

Fœmina ab omnibus officiis publicis remota dicitur. *l. 2. ff. de Reg. Jur.* quæ Regula indefinita, universaliter procedit, in quacunq; fœmina, nisi esset Regina, Decius in *d. l. 2.* ubi etiam Cagnol. *l. fœmina. ff. de edend. l. 1. ff. de postul.* Item ita intelligitur statutum, ut extantibus masculis, fœminæ non succedant, de quo per Alber. Brun. in *trist. Extantibus mascul. in principio.*

II.

Fœminæ regulariter deterius conditionis, quàm viri.

Hanc regulam declarata, quod procedat, quantum ad civilia & publica officia pertinet. *l. 1. ff. ad Scit. Vellejan. l. fin. C. arbit. tutel. vid. Andr. Tiraquell. in legib. connubial. gl. 3. n. 160. Challan. in consuet. Burgund. in tit. des Justices. Rubr. 1. §. 6. n. 40.* quia fœminæ ob pudorem & verecundiam sexui huic congruentem *l. 1. §. 5. ff. de postul. ab omnibus officiis civilibus arcentur l. 2. ff. de R. 7. ubi exempla.* Ita mulier incapax est feudorum, nec testis esse potest in testamento, &c. Nam in aliis multis fœminæ melioris sunt conditionis, quàm viri, quales casus ponit Hippol. in *sing. 248.* & nominatim undecim Specul. ponit in *tit. de Procur. §. ratione. n. 3.* octodecim verò Dec. in *d. l. 2. de R. l. n. 70. usque ad n. 83.* vide Pruchmann. *l. tr. de faminia.* Breviter: Quoties agitur de damno vitando, toties melioris conditionis sunt fœminæ, quàm masculi, quia sexus hic ad læsionem pronus, ob cuius imbecillitatem ipsis succurrendum *l. 2. §. 2. ff. ad Scit. Vellejan.* Succurritur ergo fœminis (1.) in ignorantia juris, *l. fin. C. de Jur. & Fact. ignor.* (2.) in intercessionibus *l. 1. pr. ff. ad Scit. Vellej. (3.) in pœnis l. 5. §. 3. ad L. Jul. Majest.*

Limita: ut propriè hic intelligatur tale damnum, in quod ob lubricitatem cadere facillè potuit. Extra hos respectus ad paria judicantur mas & fœmina *rot. rit. C. de mulier. ubi munera sexui congruentia vel honores agnoscunt.*

III.

Quoties fœmina pro alio non intercedit, sed suum negotium gerit, toties validè obligatur.

Ratio: quia intercessio seu alienæ obligationis receptio tantum fœminis interdicta, ad hanc enim fœmina priorior esse & facilius induci solet.

Exemplum: tenebitur ergo, si pro suo fidejussore fidejusserit *l. 13. & 14. ff. ad Scit. Vellej.* si debitorem suum delegaverit *l. 5. & 8. §. 5. ff. eod.* Item si ipsa à Creditore suo alii delegaretur *l. 2. C. eod.* plura vid. in *l. 3. ff. l. 6. §. 10. 12. & in aliis C. eod.*

IV.

Fœminis dignitas mariti tribuit splendorem, *l. 8. ff. de Senat.*

CAP. XXXI.
Forma, Causa Formalis.

Axioma I.

Non debemus plus ad formam, seu substantiam alicujus actus exigere, quàm lex ipsa agit. *arg. l. illam merito 19. vers. superstitibus quidem. C. de collationib. & Nov. 13. cap. 5. Harprecht. ad §. 3. Instit. de locat. n. 236. vid. infra Lex.*

II.

Causa formalis & finalis aliquando in idem recidunt, *Wesemb. l. consil. 16. n. 4. ubi vide.* Sic Scalig. 3. *poëtic. §.* sic verbi causa, cum natura molitur hominem, pro fine dicitur habere ipsam formam. Est sanè forma finis generationi. Alii sic efferunt: Forma aliquando diverso respectu, etiam causæ efficientis, ut & finalis vicem supplet, *Efficientis* quidem respectu potentior ab ea emanantium & operationum, in quas potentia desinunt. *Finis* autem respectu generantis & disponentis in rebus naturalibus, à quo nihil aliud intenditur, quàm consequentia forma, sicut dici solet: Forma est finis, propter quem agens disponit materiam. Unde Aristoteles: Quid est, & cujus gratia est, dicit esse unum. Unde sic enunciat ab Interpretibus: Finis generationis est forma rei genitæ: Finis generationis humanæ est forma hominis: Anima rationalis, quæ est in termino ad quem, istius mutationis. Et eadem anima rationalis est forma hominis producti.

III.

Forma rei perempta, si aliquid ex materia remaneat, potest durare circa illud, quod remanet, prior dispositio ac jus, actio & obligatio. Hanc regulam probat textus in *l. 29. §. 2. de pign. ubi combusta domo pignoratâ, vel diruta ita, quod ad aream sit redacta, durat pignus in ea, l. 44. §. 2. de Legat. 1. ubi legatum poculorum debetur, licet defierint esse pocula, & fuerint ad massam redacta. Hanc regulam cum suis ampliacionibus & limitationibus vide apud Alb. Brun. in *tr. de interit. & perempt. concl. 6. n. 23.**

IV.

Ex forma denominatur effectus. Sic ex forma hominis homo quis dicitur: ex forma equi, equus. Exemplum est in *l. 7. §. 12. ff. de pact.* Sic etiam pacta dant formam contractui, ut vel nominatus, vel innominatus dicatur, & nunc hæc, nunc alia actio competat. *d. l. 7. in princ. & §. 5. de pactis. l. 5. ff. de præscript. verb.*

V.

Deficiente formâ, deficit effectus. Sic cum actionibus civilibus certa forma à legibus præscripta sit, puta, testamentis ordinandis, judiciis exercendis, &c. formâ istâ deficiente, effectus caret actio, cujus exemplum proponitur *l. 4. C. de sentent. & interlocut. & l. 1. §. 2. de verbor. obligat. l. 14. de statu homin.*

VI.

Forma alia est rei constituendæ, alia constitutæ. Sic usufructus constituendi forma est, patientia constituentis; & usurpatio ejus, cui constituta est. *l. 3. de usufr. ubi Wesemb. n. 9.* Constituti, ut utatur, salvâ rei substantiâ, *princ. l. de usufr.* Sic feudi constituendi forma est investitura: Constituti, fidelitas. Sic forma Legis constitu-

fituendæ, est sanctio: Constituta, est rationabili-
tas. Sic pacti constituendi forma in eo præcipue
conspicitur, dum quidam ex diversis animi mo-
tibus in unum consentiunt. *l. i. §. 3. de pactis. ubi*
Colleg. Arg. ibes. 77. alia est forma pacti con-
stituti, nudus scilicet consensus. *C. A. dist. loc.*
ibes. 85.

VII.

FORMA substantialis dat esse rei, *l. Di-*
uus 7. ff. de integr. resitut. l. Julianus 9.
§. si quis rem 2. ff. ad exhibendum. l. qui he-
redi 44. l. Marcius 55. ff. de condit. & de-
monstr. l. cum hi 8. §. si Prætor aditus 17. ff.
de transact. l. qui per salutem 33. ff. de iure-
jur. l. in conventionibus 219. ff. de V. S. l. si is,
qui quadringenta 80. §. quadam 1. ff. ad Leg.
Falcid. l. cum antiquitas 28. §. cum autem 1.
C. de testam. Clem. 1. de rebus Ecclesie non-
alienand. Aristoteles Physic. l. 1. c. 9. g. 10.
art. 1. Jafon. in l. cum quis. num. 11. Cod. de
juris & facti ignor. Castellion. consil. 17.
num. 9. ubi ait, quod forma substantialis
fit illa, quæ dat esse rei; Everhardus in
topis legalib. loco 53. Baldus in l. compara-
tionem, in 3. quest. in fin. C. de fid. instrum.
Decius consil. 429. n. 5. & consil. 434. n. 2.
Tiraquell. de retractu lign. §. 2. gloss. 21.
à num. 11. & §. 36. gloss. 2. num. 28. & de
retractu convent. §. 4. gloss. 6. num. 31. Ant.
Gomez. var. tom. 1. cap. 2. num. 7. Escob.
de ratiocin. cap. 6. num. 39. & cap. 11. n. 18.
& cap. 31. n. 16. Card. Tusch. practic. cont.
tom. 3. lit. F. concl. 413. num. 2. Octav. Glo-
rit. respons. 9. n. 34. Intrigl. consil. 1. n. 150.
& consil. 3. n. 10. lib. 1. Sebast. Medices de
Regul. jur. reg. 7. n. 1. & seq. Novar. quest.
forens. lib. 1. quest. 71. num. 4. Valenzuel.
consil. 120. num. 32. & consil. 187. n. 66. tom. 2.
Et actus factus absque forma destinata
dicitur non esse. *l. Julianus 9. §. sed si quis*
rem 3. ff. ad exhibendum. Novar. d. lib. 1. g. 79.
num. 9. in fin. [& mutata formâ, propè
extincta videtur rei substantia. l. Julia-
nus 9. §. sed si rem 3. ad exhib. Et alia res
cenfetur. Vigel. in Dial. jur. lib. 2. imò res
ipsa abesse videtur, cujus forma mutata
est, licet maneat idem corpus. l. mulie-
ris 13. §. 1. de V. S. Bachov. ad §. cum ex alie-
na 31. de rerum divis. pag. 268.] Sic quando
aliquid requiritur pro forma, ejus omis-
sio omnino viciat, quando ea est sub-
stantialis, secus si non substantialis, sed
accidentalis, ex alleg. per Francisc. Soar.
de legibus lib. 5. cap. 31. num. 2. Salas in
finitu tract. de leg. quest. 96. tr. 14. disput. 16.
lect. 9. n. 36. In dubio autem forma præfu-
mitur substantialis, non verò acciden-
talis, secundum Mathesil. sing. 130. & 131.
Rolandum consil. 43. n. 13. lib. 2. & consil. 30.
n. 1. & consil. 55. n. 26. lib. 3. Vant. de nulli-

tatibus, quot & quibus modis nullitas in
judicio proponatur, n. 52. [Exemplum
hujus regulæ est in specificatione, vide
Wesemb. in parat. de A. R. D. n. 8. ubi ra-
tionem reddit: quod forma sit præstan-
tior materiâ, eamque ad se trahat: prout
& aliâs semper, quod dignius est, trahit
ad se minus dignum. cap. quod in dubiis 3.
de consecr. Eccles. vid. Wesemb. C. C. de or-
din. judic. n. 1.]

IIX.

FORMA inducta dicitur sequentibus
verbis. Primò, quoties dicitur, id quod
dispositum est, servandum esse pro for-
ma, Gratian. consil. 16. n. 14. lib. 1. Goza-
din. consil. 73. n. 13. Rolandus consil. 72. n. 61.
lib. 3. Virgin. Boccac. in constitut. Piceni,
gloss. 6. n. 164. Secundo, quotiescunque
additur necessitas aliquid faciendi, Tira-
quell. de retractu lign. §. 36. gloss. 2. n. 25.
Beroi. quest. 24. num. 4. Terrio, quando
disponitur conditionaliter, Menoch. de
arbitr. lib. 1. quest. 30. num. 5. Virgin. Boc-
cac. in constitut. Marchie. gloss. 6. num. 156.
Cardin. Tusch. d. conclus. 414. num. 10. 13.
& 17. Et ideò formam inductam per ab-
lativos absolutos resolvunt Marien. l. 9.
gloss. 4. num. 1. cit. n. lib. 5. novæ Recopil.
Roland. consil. 81. num. 15. & 82. cum segg.
lib. 1. & consil. 55. num. 25. lib. 3. Sanchez.
de matrim. lib. 3. disput. 5. num. 2. Joseph.
Sesse Aragon. decis. 31. num. 8. & decis. 131.
num. 22. Quarto, per temporis apposi-
tionem, quia tempus ordinatum à statu-
to, dicitur esse de forma, Roland. consil. 72.
n. 71. lib. 3. Olasch. Pedem. decis. 163. n. 9.
cum segg. Virgin. Boccac. in Constit. Mar-
chie. gloss. 6. num. 162. Quintò, si aliquid
statuatur præter jus commune, Roland.
consil. 72. n. 61. lib. 3. Boccac. dict. gloss. 6.
num. 163. & 165. Sextò, ex vehementi &
studiosa animi applicatione, quam di-
sponens habet circa modum in disposi-
tione expressum, Boccac. d. gloss. 6. n. 168.
ubi n. 169. subdit, formam censerî etiam
inductam per juramentum, quod lex
seu statutum præcipit intervenire debe-
re in actu, & num. 167. resolvit, per di-
ctiones taxativas censerî formam indu-
ctam.

IX.

FORMA in aliquo actu servanda, si in
illo deficiat, actus est nullus *l. Marcius 55.*
l. qui heredi 44. §. 3. ff. de condit. & de-
monstr. l. 1. & 2. C. quando provocare non
est necesse. gloss. verb. irritum. in cap. cum
dilecta 22. & ibi Panormitan. num. 6. de re-
script. Tiraquell. in l. si unquam. verb. re-
ver-

vertatur. n. 67. C. de revoc. donat. Roland. *consil. 30. num. 2. lib. 3. & consil. 72. num. 54. & S. eod. lib. 3. & consil. 60. n. 24. lib. 4.* Alderan. Mascard. *de generali statut. interpr. conclus. 9. num. 8. & num. 55. vers. & quia.* Soar. *de legib. lib. 3. cap. 31. num. 1. Salas in simili tract. quest. 96. tract. 14. disputat. 16. sect. 1. num. 1. ante med. vers. ex quib. legib.* Anell. Amat. *consil. 64. num. 6. & consil. 69. num. 5. cum seqq. Valenzuel. consil. 112. n. 58. & consil. 187. num. 74. & 75. & consil. 177. num. 12.*

Amplia primò, etiamsi formæ omis-
sio tendat ad faciliorem actus expeditio-
nem, gloss. *in cap. solet. 2. de sent. excom.*
lib. 6. Alderanus Mascardus *d. conclus. 9.*
num. 57.

Amplia secundò, etiamsi aliquid legi-
time fiat, nam adhuc formæ omis-
sio vitiat, quia non potest per æquipollens ad-
impleri, glossa *verb. transponentes, in cap.*
cum dilecta 22. de rescript. Tiraquell. *de*
retractu lign. §. 1. gloss. 21. num. 11. vers. hac.
& §. 36. gloss. 2. num. 38. & de legib. connub.
gloss. 6. num. 26. & gloss. 7. num. 188. Ofasch.
Pedem. decis. 163. num. 4. cum seqq. Alde-
ran. Mascardus *d. conclus. 9. num. 62.* nisi
quando lex, seu statutum formam indu-
cens considerat effectum, Decius *in cap.*
de appellat. num. 5. cum seqq. de appellat.
Cephalus consil. 33. num. 36. lib. 1. Menoch.
conf. 131. num. 25. Ofasch. Pedemont. decis. 92.
num. 25. Cardin. Tusch. lit. F. conclus. 414.
num. 38.

Amplia tertio, procedere etiam in fa-
vorabilibus & piis causis, Tiraquell. *d.*
glossa 21. sub. n. 11. Grammat. decis. 79. n. 11.
& 14. Rolandus consil. 72. n. 59. lib. 3. Alde-
ran. Mascard. *d. conclus. 9. n. 64.*

Quartò amplia, ita procedere, ut non
excuset ætas, rusticitas, sexus, militia, aut
unaquælibet qualitas, Rolandus *consil. 30.*
n. 8. lib. 3. Card. Tusch. *d. lit. F. conclus. 415.*
num. 29.

Limita primò, ut minimè procedat, si
talis forma non contineat in se æquita-
tem, juxta ea, quæ tradunt Soar. *de legib.*
lib. 5. c. 31. num. 3. & Joh. de Salas in simili
tract. quest. 96. tract. 14. disputat. 16. sect. 9.
num. 36.

Limita secundò, quando aliqua neces-
sitas impediatur formam adimpleri, quia
tunc ejus omis-
sio non vitiat, Tiraquell.
ad leges connub. gloss. 6. n. 34. Paris. conf. 33.
n. 29. & 30. lib. 2. Roland. consil. 81. n. 25. 26.
39. 40. 52. & 82. cum seqq. Mascard. de con-
clus. 9. n. 78. [Nam in casu necessitatis &
imminentis periculi forma requisita pot-
est remitti. Felinus *cap. quantum. ut lise*

non contest. Exempli gratia: Si statutum
caveat, ne testamentum valeat, nisi per
Notarium immatriculatum factum; tem-
pore pestis factum valet etiam ab alio
non immatriculato. Angel. *in l. Si vacan-*
tia. in fin. C. de bon. vacant.

Limita tertio favore dotis, & in aliis
dotis favorem respicientibus, Brun. *in*
tract. stantibus masculis, art. 9. q. 3. Alde-
ran. Mascard. *d. conclus. 9. num. 80. & 81. ubi*
num. 82. subdit, quòd formæ omis-
sio non vitiat, ubi propter justam causam illa
omittitur, quando præsertim justa causa
talis est, quod nec eam negasset statu-
tum, si de ea statuentes interrogati es-
sent.

Limita quartò, quando forma omitti-
tur ratione scandali vitandi, vel emi-
nentis periculi, quia tunc ejus omis-
sio actum non vitiat. *cap. statuimus 13. de offic.*
judic. deleg. lib. 6. cap. ubi periculum 3. §.
porro, de elect. eod. lib. Clem. 1. de for. comp.
Paris. consil. 93. à num. 28. lib. 2. Mascard. d.
concl. 9. n. 67.

Limita quintò, si ex aliis menti & in-
tentioni formam inducentium satisfac-
tum fuerit, Card. Tusch. *d. lit. F. conclus. 419.*
n. 21. & 22. Alderanus Mascardus *d. con-*
clus. 9. n. 76. & seqq. ubi n. 79. pariter limi-
tat, quando forma tacitè subintelligitur
adimpleta.

Limita sextò, ut quando lex seu statu-
tum mandat aliquid fieri cum certa sole-
mnitate, post actum jam factum sole-
mnitate non adhibita, actus non dicatur
nullus, nisi eadem lex expre-
sserit, quod actus factus non valeat, & sic actus in esse
productus stabit, donec fuerit per sen-
tentiam irritatus. Virgin. Bocc. *d. gloss. 6.*
lib. 5. cap. 32. n. 2. Salas d. disput. 16. sect. 8.
n. 27. post med. Alder. Mascard. d. conclus. 9.
à num. 45. [Huc pertinet etiam elegans li-
mitatio. Gail. *1. observ. 124. num. 4.* distin-
guentis, utrum lex vel statutum requirat
formam tempore contractus vel actus;
& tunc vera est Regula: quod non serva-
tâ formâ vel solennitate requisita actus
vel contractus corrumpatur. *Aurb. hoc jus por-*
rectum. Cod. de SS. Eccles. vel post contra-
ctum seu alium actum jam perfectum:
quo casu actus vel contractus non est irri-
tus; sed effectum non habet, nisi formâ
adimpletâ.]

[Limita septimò, ut actus, ob non ser-
vatam formam, ipso jure nullus, valere
debeat, si tendat in ejus commodum, cu-
jus favore illa forma introducta est. *l. non*
eo minus 14. Cod. de Procuratorib. l. neque

tuso.

tutoris 7. de contrahend. & commit. stipulat. Rumelin. exercitar. 2. thes. 21.

Limita octavo, ut regula non procedat eo casu, quando is, qui agit contra formam, formæ derogare potest: tum enim mutatio formæ actum nullatenus vitiat, Ludovicus Gozadin. *consil.* 40. n. 6. Alin. in *praxi Florentin.* §. 3. cap. 46. incip. Decimo non vitiat, &c.

Limita nono, ut excipiantur solemnitas levis seu modica, l. 1. §. fin. & l. 2. de vent. in *spec.* Parif. 1. *consil.* 97. Bl. in l. 8. C. qui test. fac. poss.

Limita decimo, quia potest etiam remitti forma accidentalis seu qualitatis, ratione svadente, Parif. 1. *consil.* 47. & 2. *consil.* 32. G. V. Forster. 2. obs. 12.

Limita undecimo, quod ommissio formæ non vitiat in foro conscientie; cum forum poli solemnitas Juris civilis non advertat, Gomez. §. item si quis. n. 78. *Instit. de Act. Diff.* Covarruv. in *causa de Testament.* & G. V. Forster. quod Leges civiles etiam in foro conscientie ligent.]

X.

FORMA est de genere indivisibilium, ut notatur in l. firmitas. *Cod. de fideicommiss.* [nec ab actu seungi potest. cap. auditis 29. cap. quia 42. ubi Dd. de Elect. Wessemb. ad l. 1. *Cod. usufruct.* n. 3. post med.] Tiraquell. de *jure marit.* gloss. 6. n. 4. Molin. de *primog.* lib. 1. cap. 9. num. 17. Flamin. Parif. de *resignat. benefic.* lib. 8. q. 8. n. 94. Gonzal. ad *reg.* 8. *Cancel. gloss.* 18. num. 76. cum *seqq.* Cald. Pereira de *potest. eligendi.* cap. 7. num. 13. prope *finem.* Escob. de *rationat.* cap. 11. num. 19. Anton. Monach. *Lutens. decis.* 18. num. 2. & 3. Rendina in *promptuario recept. sentent.* tit. 100. num. 5. Rot. *decis.* 30. num. 3. apud Farinac. p. 1. recent. *Surdus consil.* 282. num. 29. Novar. d. lib. 1. *quest.* 71. num. 3. Stephan. Gratian. *discept. forens.* tom. 5. cap. 853. num. 28. Joh. Anton. Mang. de *imput.* q. 126. num. 11. ubi quod est individua, & divisio formam corrumpit.

Et ideo debet non in parte, sed in totum adimpleri, & illa in parte quamvis minima, non adimpleta, in totum actus corrumpit, l. cum hi 8. §. si prætor 17. ff. de *transact.* l. qui Roma 122. §. Flavius 2. ff. de *verb. obligat.* [Bertachin. latè in *Reper.* part. 2. sub *axiom.* Forma ad ungve debet servari.] Gloss. & Bald. in *cap. 1. in verb. vocationem*, & de *milit. vasallo*, Bartol. in l. 1. §. ait prætor. ff. ne *quid in sum. publ.* Alex. *consil.* 137. num. 15. vol. 5. & *consil.* 42. n. 16. vol. 1. Dec. *consil.* 532. n. 4. & 5.

Tiraquell. de *retract. convent.* §. 4. gloss. 6. à num. 31. & de *judicio in reb. exig. vers. hoc tamen intellige.* Sebast. Med. de *reg. Juris*, reg. 7. à n. 1. Calderin. *consil.* 314. vers. ad *cujus declarationem*, aliàs 11. de *feudis*, ubi intelligit, ubicunq; forma est de substantia actus, & sic substantialis, Jason. *consil.* 165. in *fin.* lib. 2. Baldus *consil.* 351. num. 9. lib. 5. Azeved. ad l. 18. num. 4. tit. 21. lib. 4. novæ *Recopilat.* Gutier. *pract.* lib. 3. q. 15. num. 5. cum *seqq.* Rendin. in *promptuario recept. sentent.* tom. 1. tit. 100. n. 5. & 6. Gam. *Lutit. decis.* 45. n. 3. Valasc. *consil.* 133. n. 3. & *consil.* 149. n. 6. & *consil.* 183. n. 3. Roland. *consil.* 30. n. 5. & *consil.* 72. n. 58. & 64. lib. 3. Alderan. Mascard. de *gener. statut. interpret. concl.* 9. n. 61. Soar. de *legib.* lib. 5. c. 32. num. 8. cum *seqq.* Farinac. in *praxi crimin.* p. 4. *consil.* 76. num. 13. Flamin. Parif. de *resignat. benefic.* lib. 5. *quest.* 6. n. 227. Cardinal. Tusch. d. tom. 3. lit. F. *concl.* 415. n. 28. Gonzal. ad *reg.* 8. *Cancel. gloss.* 4. num. 137. Mar. Anton. *variari. resolut.* lib. 11. *resol.* 11. num. 4. & *resol.* 92. num. 2. Cald. Pereira. de *empt.* cap. 3. num. 15. Octav. Glorif. *respons.* 9. num. 34. Rot. *decis.* 671. n. 2. apud Farin. p. 1. recent. *Vid. sup.* lib. 1. cap. 25. *Axiom.* 49.

XI.

FORMA non potest per æquipollens adimpleri. l. 3. §. fin. l. qui per salutem 33. ff. de *jurejur.* *Surdus consil.* 318. num. 10. Bernhard. Grav. ad *pract. Cancell. Imper. lib. 1. conclus.* 2. *confid.* 1. num. 2. [Tiraquell. in *Legib. connub. verb. express.* n. 187. ubi dicitur, Forma debet impleri propriè & verè, & non per actum fictum & improprium, etiam æquipollentem. Zaf. in l. ubi 75. §. fundi. ff. de *verb. obligat.* n. 11. col. 384. Sichard. in l. 21. §. per *nuncupationem* 2. *Cod. de Testam.* n. 4. & 5.] Seacc. de *convent.* gloss. 5. n. 22. & §. 1. *quest.* 1. n. 151. ubi num. 152. limitat, quando forma respicit certum effectum, quem per æquipollens potest effectualiter consequi. Limita etiam necessitate, aut difficultate maxima existente, & ubi aliter præterquam per æquipollens adimpleri nequit: ex l. 1. ff. de *verbor. obligat.* Franciscus Molinus de *ritu nupt.* l. 1. cap. 25. num. 45. *Surdus decis.* 268. num. 18. Alex. Rauden. de *annal.* cap. 38. num. 82. Bernh. Grav. d. *confid.* 1. num. 3. [Quando id, quod pro forma & solemnitate actus requiritur, possit præstari & suppleri per æquipollens. Vide latè Gomez. *Tom. 1. cap. 2. n. 7.* Vasquez. de *success.* *Tom. 1. lib. 1. §. 4. num. 31.*]

XII.

FORMA legis omnia corrumpit actus, *vid. supr. lib. 1. c. 25. Axiom. 49. & ibi citat: adde Sebast. Medic. de Regulis Juris, reg. 7. n. 2. Intrigl. consil. 1. n. 149. lib. 1. Sacc. de conject. §. 1. q. 1. n. 148. Novar. d. lib. 1. q. 78. n. 9. Castill. controvers. lib. 5. p. 2. cap. 149. n. 26. & seg.* [Gu. Forster. 2. observ. 12. ratio, polita enim forma, tum demum res ponitur, cap. 1. & c. cum apud. 23. de spons. l. 7. §. 17. ff. de transact. Everh. in loc. à defectu forma. per tot. Hinc Forma à lege tradita, in dubio est de substantia, & omnia vitia actum. Bald. in l. comparationes 20. col. 2. C. de fid. instrum. & l. 1. C. ut in poss. leg. & in l. tutor 4. C. in quib. caus. in integr. restitut. non est necess. ideo Formam non servatam, actus est nullus, etiam si statutum ultra non procedat annullando, si statutum est prohibitorium: alias secus. Alex. consil. 23. part. 4.]

[Limitationis loco porro nota, quod cum Forma servari non potest, quæ acta sunt, valent, etsi forma servata non sit, Joh. Andr. in cap. in toto 80. de Regulis Juris in 6. Abb. consil. 25. col. 2. vol. 2. Alex. consil. 206. dub. ult. vol. 6. Aym. Crav. consil. 12. n. 2. consil. 165. vol. 1.]

CAP. XXXII.

Fortuna, Facultates,

Opes, Sors.

Axioma I.

Sæpe de bonis suis amplius sperant, quam in his est, homines. §. 1. Instit. qui ex quib. caus. manum.

II.

Non tenetur nauta fortunas cujusque excutere. §. 6. de l. Rhod.

III.

Fortuna sæpe in controversiis adhibetur. §. 23. Instit. de opt.

CAP. XXXIII.

De Fortuitis & In-

opinatis.

Axioma I.

Incerta & inopinata turbant & actus impediunt. l. 4. §. 4. de officio Procons.

II.

Fortuiti casus non continentur appellatione periculi. Hanc regulam probat glossa in l. 4. §. 4. ff. si quis caut. in judic. l. 1. §. 35. in fin. ff. de pos. l. 6. C. de pign. act. Ampliat verò & limitat eam Francisc. de Ripa, de pest. in princ. in cap. de privilegiis contractuum causa pestis, n. 70. cum seq. aliam limitationem ponit Jacob. de S. Georg. in d. l. 4. §. 4. Si quis caut. judic. n. 14. Est autem fortuitus casus inopinatus rei eventus, quem nul-

la hominum providentia vel cura cavere aut providere potest. l. 6. C. de pign. act. l. 23. in fin. de Reg. Jur.

CAP. XXXIV.

Forum, Forensis.

Axioma I.

De renunciatione Fori vide Mynsing. 1. obs. 88. Gail. 1. obs. 1. n. 29. & obs. 40. per tot. Grev. ibid. Frider. Martini de jure censuum cap. 6. n. 33. Fachin. lib. 1. controvers. 61. Ant. Hering. de fidejuss. cap. 23. n. 18. & segq.

II.

Forum Rei sequitur Actor. *vid. supr. Actor.*

III.

Forum domicilii potentius est originis foro, l. 190. de verb. signif. gloss. in cap. statutum u. §. cum verò. de Rescript. in 6. Decius in cap. ad nostram. c. 3. cl. 1. n. 3. de appellat. Unde cum quis uno loco domicilium, ex altero verò originem, habet, & dubitatur, an sit judicandum secundum locum domicilii, vel originis, subiecta materia est inspicienda, & si ad domicilii locum spectat, secundum jura civitatis, in qua domicilium habet, est judicandum, Bald. in l. 1. col. 4. Cod. de Sum. Trin. Dec. concl. 352. n. 4.

IV.

FORUM fortiri, & statutis ligari, paria sunt, gloss. in l. 2. ff. de eo quod certo loco. & in cap. 9. quod clericis, de foro compet. Alexand. consil. 157. n. 15. lib. 2. & consil. 211. Visa facti. n. 5. in fin. vers. similiter, eod. lib. 2. & consil. 44. n. 10. lib. 5. ubi ait, quod in omnibus casibus, in quibus quis delinquendo in territorio, vel contrahendo dicitur fortiri forum, ut ibi conveniatur, ita poterit eisdem casibus ligari statuto, quia à pari procedunt, Thesaur. Pedem decif. 123. n. 12. Menoch. consil. 343. n. 33. Brunor. à Sole in locis communibus. verb. forum 1. & verb. forens. n. 5. ubi hinc infert, quod forensis contrahens in loco, tenetur servare solemnitates ejusdem loci, Cardin. Tusch. tom. 4. lit. F. concl. 444. per totam. Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de exempt. clericor. à statutis secularib. §. 1. num. 7. Steph. Grat. discept. forens. tom. 4. c. 709. n. 22.

V.

FORUM fortiri, & consuetudine ligari, à pari procedunt, Alexand. consil. 217. Viso quodam. n. 6. vers. hoc confirmo. lib. 7. quem refert Cardin. Tusch. d. concl. 444. num. 5.

VI.

Quotiescunque agitur de onere rei imposito, toties forenses tenentur.

Ratio: quia onera rei coherent, ergo de re ibi, ubi est sita, agendum. l. 1. C. ubi in rem actio, Mev. P. 2. Dec. 367. n. 5. Exemplum in Collectis ratione rei impositis, v. gr. Susenstener.

Li.